

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Januáris' 11-dikén, 1825.

Török Birodalom.

Minekelőtte azon tudósításokat, a melyek Konstanczinápolyból Bécsbe érkeztek 's itt e' hónap' 8-dikán közre bocsátattak, ide iktatnók, előre megjegyzeztük, hogy ezek telyességgel semmit se tudnak abból a' nagy tengeri ütközetből, melly a' múlt Decemberben, majd minden külső Német Országi és Francia Ujjságlevelekben megfordult. Ezen nagy tengeri verekedésnek, melyről az íratott, hogy ebben az Egyiptomi hadi és szállító hajókból álló sereg tökéletesen megveretett 's elszélesztetett, Candianál November' 12-dikén kellett volna történni, 's hogy annál nagyobb hitelt költsönözhesenek néki, úgy adták elé a' dolgot, hogy egy levél, mellyet Görög Vice-Admirális Sachuri a' maga tulajdon kezével irt, December' 7-dikén érkezett volna meg Triestbe. Az esmeretes Gyujtó-hajóskapitány Konstantin Canaris, a' ki November' 21-dikén kötött-ki Syra szigetéhez, maga se' tudott semmit beszélni ezen nagy tengeri verekedésről. Arról maga vallást tett, hogy őtet Nov. 16-kán a' nagy szélvész választotta-el a' több Görög hajóktól. Ide járul, hogy magok a' Hydrai Görög Ujjságlevelek se' tettek még November' 20-kán is, mikor az utolsó darabjokat kiadták, ezen Candiai nagy történetről csak egy szó emlékezetet is. Ezen környülállásoknak meggondolása arra a' vélekedésre adott némelyeknek alkalmatosságot, hogy a' szóban lévő levél soha se' érkezett Triestbe, mint azon ujjságban

mondattott, melly azt legelőbb közre bocsátotta.

Mindazonáltal így is igaz az, hogy az Egyiptomi Török és Görög hajók között itt-ott, ambar apró de heves özsze-csapások fordultak elé, mint mind ezek a' feljebb említett tudósításokban eléadatnak, a' melyek így következnek: — „

„Konstanczinápolyból Dec. 11-dik és 14-dik napjain. A' Smyrnából, Syra szigetéről 's az Archipelagusnak egyéb pontjairól érkezett tudósítások által már most abba az állapotba helyheztetődünk, hogy az Egyiptomi hajós seregnek sorsáról 's az ő késő őszi hadi munkáiról a' régiebknél tökéletesebb tudósításokat tehetünk, ambar még most is nem éppen tökéleteseket. A' mik azoközben itt következnek, olyanok, hogy ezeknek telyes hitelt lehet adni:

„Valóság az, hogy az Egyiptomi hajós sereg November' 8-kán Budruntól kivezván, 10-dikben Candia mellé megérkezett, a' hol már őtet a' Görögöknek valami 40 hajókból álló seregvárta. Ugyan ezen napon öt Görög hajók öt Gyujtóhajókkal még ezen napon külömb-külob próbát tettek az Egyiptomi hajós sereg ellen, de csak úgy, hogy egy-egy hajót iparkodtak meglepni, de nem lett próbatételeiknek semmi szerencsés következése

„November' 12-dikén már annyira ment volt a' dolog, hogy a' két sereg nagyon közel állott egymáshoz, hanem hirtelen nagy szél támadván, ez őket telyesen meggátolta czélzássokban. A' szél nem csak hogy nagy, hanem egyszersmind oly

változó is volt, hogy sem az egygyik sem a' másik rész nem tehetett olly fordulásokat, mint hadi plánumjok kívánta volna.

„A' következett egész napon (13-dikban) egész nap' kergetett négy Görög hajó ugyan annyi Gyújtó-hajókkal egy Török fregátot: de ezen iparkodásnak se' lett egyéb következése, hanem csak hogy a' Görögök annak vitorláit meggyújtván ezek elégték, de a' hajót magát a' Törökök megmentették. A' szél azonközben még ezen napon annyira nevedett 's olly tengerhánykodást okozott, hogy 14-dikben az ellenséges sergeket egymástól nem csak egészen elválosztotta, hanem sok hajókat egyenként minden felé széllyel hajtott. Ezen zivataros hanyattatásközben történt, hogy általjában vévén valami öt Egyiptomi szállító hajók, de a' mellyek Európai Kapitányok által vezéreltetek, a' Görögök' kezére kerültek. Ezeken kívül elfogtak még ugyan ezek, de nem ezen napon hanem még 9-dikben, egy Spanyol Brigantint is, a' melly hasonlóképpen ezen Egyiptomi hajós sereghez tartozott.

„Ezen tengerhánykodásnak megszűnése után 12 Török hajók a' Candia városától Napkeletre ugyancsak ezen szigeten lévő Spinalonga nevű kikötőhelybe eveztek-be, egyéb része pedig ezen Egyiptomi hajós seregnek a' Marmarissai öböl felé evezett-el.

„Erössítik, hogy mihelyest ezen történetről a' Porta hírt vett, azonnal parancsolatott küldött vissza Ibrahim Basához az Egyiptomi hajós sereg' vezéréhez, hogy sergének azon részét, mellyet a' Marmarissai öbölbe küldött vala, haladék nélkül rendelje vissza Candiához 's ott azt a' Spinalangai kikötőhelyben lévő 12 hajókkal össze csatolván, evezzen minden hajójival egygyütt Moreához, 's oda a' hajójin lévő fegyveres serget a' magát eléadó

jó alkalmatossággal a' szározra szállítsa-ki.

„Itt a' Török fő városban nem kevésse kegyetlenkedik a' pestis. Nagy csapást ejtett nevezetesen a' Persiai Udvar' itt lévő Követségi Ágensének házában. Előbb az Ágensnek testvérét Mustapha Agát, azután néhány házi embereit, 's végezetre magát az Ágenst is megölte, úgy hogy az egész Ágens házában egy személy se' maradott életben, olyan, ki a' követségi foglalatosságokat folytathatná.

A' mi a' Konstanczinápolyban mostanság történt Tiszti változásokat illeti, ezek között legelső megjegyezni való lehet az, hogy, minekutánna Dec. 1-ső napjaiban az arról való tiszti tudósítások megérkeztek, hogy a' Török sergek Moldavából, a' békesség' idején ott maradondókon kívül már mind kijöttek, a' melly dolog Nov. 21 és 24-dike között ment véghez, 's ekkor a' Konstanczinápolyban lévő Orosz Stáustanatsos Mincziaky úr is tudtára adta a' Portának, hogy már most ő is kész, mint Orosz Császári Követségi Ágens, a' maga illy tulajdonsági meghitelező irását a' Portához beadni. Ezen jelentéshez képest Conferentziára hívta a' külső dolgokra ügyelő Török Minister (Reis-Effendi) Mincziaky urat Dec. 11-dik napjára, a' melly alkalmatossággal ezen Orosz Stáustanatsos úr a' maga meghitelező irását által adván, már most mint Orosz Követségi Ágens úgy van Konstanczinápolyban.

Az egyéb változások a' Török Helytartóságokban előfordult fő Tiszti változásokat illetik, mellyek minket nem nagyon illetők lévén, innét kimaradhatnak.

É s z a k i A m é r i k a.

Meksikóbol megérkeztek Dec. 24-kén Londonba az onnét October' 6-kán indult Ujjságlevelék, a' mellyekben környülállásosan eléadatnak azon czerimoniák,

mellyekkel az előtt két napokkal (Oct. 4-kén) a' Constitúciónak Aktáját a' Végrehajtó Hatalom, helybehagyás által megerősítette (sanktziónálta).

A' Végrehajtó Hatalomnak azon három tagjai, kik ezen napig ezen terhes hivatalnak foglalatosságait folytatták, úgy mint *Vittoria Guadalupe*, *Bravo Nicolas*, és *Domiengez Miguel*, ekkor egy hosszú Nyilatkoztatást intéztek a' nemzethez, melly által először azon nagy örvendezéseket jelentettek, hogy a' nemzet a' maga eddig eléfordult sok veszedelmei és terhes körülállásain győzedelmeskedhetett, 's azzal való nagy meglepéseket nyilatkoztatták ki, hogy a' Columbiai Respublikával és az Északamerikai egyesült Státusokkal szövetségi öszszecsatolódásra léphettek, és hogy végezetre Anglia magát ő erántok illy barátságosan és kinyilt's tiszta szívűséggel viseli, a' melyre nézve még azt is reménleni lehetne, hogy Mexikónak független Országlási systemáját a' „tengerek' Királynéja“ nem soká megfogja esmerni.

Az után a' Provisoriai Végrehajtó Hatalomnak eddig volt tagjai ezen hivatalnak folytatásától megszünvén, a' Respublika, ujj Elölülője a' feljebb nevezett *Vittoria Guadalupe*, az Igazgatói-kormányt, 4 esztendőkre, kezébe vette.

Spanyol Ország.

A' Valencziai és Murciai Fő Kapitány illy proklamatiót intézett a' lakosokhoz: — „

„A' Religiónak és Királynak a' mi Urunknak ellenségei nem szünnek a' magok bolond, vakmerő bátor, és igasságtalan próbatételeiket a' Religiónak és a' Király' jusainak, 's következésképpen a' közönséges boldogság' és jó rend' talpköveinek felfordíttatására és semmivétetetésére nézve megújítani.

„E' hónapnak (Decembernek) 9-dikén reggeli 8 órákor a' Tamariti parton és a'

Santa Polai bástyanál négy kisedő hajók fegyveresekkel megjelenvén, ezek között 200-zan két csajkahajókra ültek 's a' partnak egy olly pontjára, a' hol semmi emberek nem laknak, kiszállottak. Ennek híre azonközben minden felé elterjedvén, a' Santa Polai Kommandáns egy kicsiny fegyveres sereggel ott azonnal megjelenvén, nem tekintette az ellenségnek sokaságát, hanem arra annak heves tüzelése mellett is réá ütött, 's azt gyalázatos futásra vette. Részünkről csak egy köz ember kapott gyenge sebet.“ — „Moralles.

A' Párisi Csillag ezen próbatételről azt mondja, hogy ezen emberek csak Smugglerek, az az olly haramiák lehetnek, kiknek életelmódja abban áll, hogy idegen tilalmas portékákat ipargodnak be lopni az országba, 's most csak azért szállottak volna ki ezen partra, hogy friss vizet vegyenek-fel hajójikra.

Ujjabb Tudósítások.

Zantei és Karfui levelekből való Kivonások, a' mellyek Dec. 20-dikáig terjednek:

„Az *Acarnaniai* táborozás, a' mennyiben azon hadi történetek, mellyek ott ezen esztendőnek lefolyta alatt eléfordultak, táborozás nevezetét érdemlik, már most el van végződve. *Omer Basának*, kit a' maga más *Albaniai*'s *Epirusi* vezérekkel való személlyes egyenetlenkedései, valamint szintén az ő kétséges magaviselete is, mellyet a' *Porta* eránt ki mutatott, semmi fontos iparkodásokra nem lehetett semmi módja; 5000 emberénél több soha se' volt, 's utoljára egész ereje 3000 emberekre szállott alá. Előre lehetett tehát látni, hogy sem ő maga nem fog, sem *Acarnaniában* se' *Actoliában* valami fontos próbát tenni, sem pedig a' *Török* fő Vezér' *Derwisch Basa* hasonlóképpen gyenge armadájának *Livadiába* és *Thessaliába* segítséget vinni, a' melyből szüksé-

ges képpen annak kellett következn, hogy a' Janinai Basa alatt lévő tartományok az ide's-tova kicsapkodó Görög csapatoknak kifognak tétetődni.

„Maurocordato mindazonáltal, kit az alattalévők Napnyugoti Görög ország fő Kormányozójának neveznek, ámbar pedig néki ezen titulus még a' fél szigetnek másik részén se' adatott soha, Omer Basának ezen gyenge ereje mellett is szükségesnek tartotta az ő mozdulásai és megeshető probatételei ellen szüntelen készen allani. E' végre a' mult Juliusban valami 2500 emberekkel a' Ligovitzai lógerben (a' melly Machala és az Ozeron nevű tő mellett az Aspropotamosnak jobb partjától 2 órányira egy halmon lévő klastrom) tartozkodván, ezen tetteről a' Mesolongi ujjságlevelek igen ezikornyás vagy pompás leírásokat bocsátottak a' közönség' elejébe; 's olly fényes biztatásokat tettek, hogy majd ezen lógerből fognának a' nagy hadi dolgok elkövetkezni; 's innét fogna Artának, Prevesának, 's Janinának megbukása, egymasutan csak hamarjában elkövetkezni. De egyből se lett semmi. Artát ugyan nébány versben felkérték a' Görögök, de csak nagyon távolról: és csak fogatlan ide's-tova való fordulásokon 's fenyegetődző levelezéseken végződött a' dolog. Ranga, a' Maurocordato egygyik atvezére, a' Pindus' tövénel lévő Radovichi nevű szerencsétlen vidéket, pedig a' hol nagyobbára keresztyének laktak, felprédalta. Zonga, Nota, Bozzari, 's több mások, egyéb hasonló oltalom nélkül lévő vidékeket leptek-meg, csak prédálás' kedviért, nem azért, hogy győzedelmeskedni iparkodtak volna ellenségeiken. Még csak valami nevezetes öszszecsapásra se' került a' dolog.

„Omer Basa Carvanserai mellett az Artai tónak dél-keleti partján egy vám-ház-tól nem messze tanyáztván, az ő ellenségeinek a' Görögöknek azon kellett volna iparkodni, hogy őtet innét elkergethessék: de erre nem voltak a' Görög Kronika' kevély tudósításai elégségesek; egyéb próbat pedig nem tettek Omer ellen.“ —

(Folytatása következik).

B é c s.

Császár és Király Ő Felsége kegyelmesen méltóztatott következő Fő Tisztelendő Urakat Nagy Várad Deák szertartású Cápatalanbéli Honorarius Kanonokoknak kinevezni, úgy mint: F. T. Dobay Márton Urat Belényesi V. Esperestet, Vaskoh nevű Püspöki város Parochusát 's a' Szent Szék' és N. Biharvármegye Assessorát; F. T. Kritsfalusi Ferencz Urat, Endrődi V. Esperestet és Parochust, a' Sz. Szék és N. Békés V.gye' Assessorát, ugyan ezen V.gye' árvák' követsége' előlülőjét; F. T. Loeffler János Urat Bëretyói V. Esperestet, N. Várad Olaszi Parochust, a' Sz. Szék' és N. Bihar V.gye Assessorát; és F. T. Rozsa Ferencz Urat, Érmellyéki V. Esperestet, Székelyhídi Parochust.

Azitt lévő Nemzeti Priv. Bankó' Igazgatás által, e' h. 3-kán kiadatott Tudósítás szerint, ezen Igazgatásnak gazdálkodása által azon Váltó és Antic. Czeduláknak sumája, melly a' lefolyt esztendőnek 30-dik napján 182,464,838 forintot tett, ugyan ezen 1824-dik esztendő' Decemberének 31-dik napjáig annyira kevesítetett, hogy ekkor 165,370,238 forintok maradtak még fenn.